

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

2613 Norsk litteratur etter 1900 for utenlandske studenter

15.5.2013

Tid:	9-14
Målform:	Bokmål
Sidetall:	10 sider inkl. forside og vedlegg
Hjelpemiddel:	Ordbøker, norsk og/eller tospråklige
Merknader:	Svar på én av oppgavene
Vedlegg:	8 sider

Eksamensresultat blir offentliggjort på studentweb

Fakultet for allmennvitenskapelige fag

2613 Norsk litteratur etter 1900 for utenlandske studenter

Svar på én av oppgavene.

oppgave 1

Analysér diktet "Storm" av Tomas Tranströmer. Diktet ligger vedlagt i original og i norsk oversettelse (1 side).

oppgave 2

Analysér novellen "Kunsten å myrde" av Cora Sandel, og plasser novellen inn i en litteraturhistorisk sammenheng. Novellen ligger vedlagt (3 sider).

Oppgave 3

Analysér Tarjei Vesaas' *Fuglane* eller *Isslottet* med utgangspunkt i åpningen av boka. Åpningen ligger vedlagt (2 + 2 sider).

TOMAS TRANSTRÖMER

(f. 1931)

Fra 17 dikter (1954)
Storm

Plötsligt möter vandraren här den gamla
jätteeken, lik en förstenad älg med
milsvid krona framför septemberhavets
svartgröna fästning.

Nordlig storm. Det är i den tid när rönnbärs-
klasar mognar. Vaken i mörkret hör man
stjärnbilderna stampa i sina spiltor
högt över trädet.

Storm

Den som vandrer møter med ett den gamle
kjempeeika, lik en forstenet elg med
vidstrakt krone foran septemberhavets
svartgrønne festning.

Nordlig storm. Det er på den tid da rognbær-
klaser modner. Våken i mørket kan man
høre stjernebildenes tramp på båsen
høyt over treet.

* TIL NORSK VED JAN ERIK VOLD

meter på sine ben, ni frem og ni tilbake, og vært i begravelse. Det ville ikke forbaure noen om hun var blitt borte. Nå står hun der tross alt og skramler med tallerkenene våre.

Det var uventet det hele. Noen kom andpusten springende over eugene forleden fra landhandleren, hvor telefonen er. En slektning av Francine, en kusine, var plutselig død og skulle begraves i dag på morgenen. Om Francine ville innfinne seg? «Det får jeg vel,» sa Francine, hun stanset i arbeidet et øyeblikk og tenkte seg om, gnutget så desto hardere på det hun sto med mellom hendene. Da vi spurte henne om hun helst ville slutte for dagen, gå hjem og områ seg litt, kanskje telefonere til sørgohuset, svarte hun neitakk, det var ikke nødvendig. Og vi dro et lettelsens sukk. Francine behøves virkelig.

Budet satt på stolen ved kjøkkendøren og pustet ut. Om litt snudde Francine seg den veien og sa: «Det var vel Germaine? Det var ikke søsteren?»

«De sa da Germaine i telefonen.»

«Godt.» Francine er ikke av dem som legger sine følelser videre for dagen, hverken i ord eller ansiktsuttrykk. Nå var hun tydelig beroliget. Hun så nesten fornøyd ut. Det virket litt besynderlig. Men Germaine var ugift, og søsteren har flere små barn. Francine så det vel fra den kant.

Sørgelig var det jo likevel. Jeg spurte: «Hva kom på med henne, Francine? Unge mennesket?»

«Vet ikke, madame. Hun fikk en plutselig død, efter hva de sier.»

Francine knep munnen sammen, og jeg ville ikke spørre mere.

Jeg har sett Germaine. Jeg så henne i fjor. Hun kom kjørende med epler til oss fra folkene hun tjente hos - renetter, store som barnehoder, utsøkt frukt, ikke en støtt flekk, hundre stykker. Francine hadde ordnet kjøpet.

Germaine var en pen pike, med noe blidt, men også svært forsagt i sitt vesen. Hun var ikke å formå til å sitte ned, prate litt, drikke et glass cider. Hun hjalp oss inn med eplene og ville så kjøre igjen.

Jeg sa: «Men hun må da hvile en stund. Og enn besten?» «Hun vilter hesten borti svingen.» sa Francine, som førte ordet for dem begge: «Hun har kjenninger der.» Germaine kjørte, og Francine forklarte: «Hun er blyg og litt folkesky, madame.»

CORA SANDEL

(1880—1974)

Fra Mange takk, doktor
(1935)

«Jeg vet godt at det ikke er nødvendig for leseren å vite alt dette, men det er nødvendig for meg å fortelle ham det.» Dette Rousseau-sitatet har Cora Sandel satt som motto for en av novellesamlingene sine, og hver eneste novelle hun har skrevet forteller om hvor sterkt hun har følt denne nødvendigheten. Men den dype medfølelsen og den heftige harmen som inspirerer henne - medfølelsen med de ensomme, forsvarsløse, kvinnesinn og harmen mot de trange, dommesyke, fantasiløse omgivelser - kommer sjelden åpent til uttrykk. Som få behersker hun antydningens og ironiens krevende kunst. Hun kan f.eks. legge historiene i munnen på folk som ikke selv forstår det egentlige innhold i det de forteller. Men med fine midler tvinger hun oss til å dikte med og dermed til å forstå desto mer. Slik er det i *Kranes konditoreri*, og slik er det - på en litt annen måte - i *Kunsten å myrde*. Eiterpå vet en at det også var nødvendig for leseren å få vite alt dette.

KUNSTEN Å MYRDE

Grand's Sables 1920.

Francine kommer.

Jeg sier: «Men der er De jo, Francine! De er ikke for trett da?»

«Å nei,» svarer Francine: «Ikke verre enn at jeg greier oppvasken og barnetøyet, madame.»

Dermed bøyer hun sitt lille, alvorlige, tidlig falmede krigsenkantsikt over arbeidet og tar fatt. Francine har barn å forsørge. Hun går som hjelp hos sommergjestene og får betaling pr. time. Dessuten er hun et fornuftig og pålitelig menneske, som skjønner at behøves man, så behøves man.

I dag ventet vi henne ikke. Hun har tilbaketatt atten kilo-

et par kuer og en gris. Så lite meddelsom Francine enn er, det har hun fortalt en gang. Men fattige er de ikke heller. Og Germaine bidro til guttens underhold —

Et nærgående spørsmål faller meg ut av munnen. Francines ytringer er også så merkelig utilfredsstillende, det var bedre hun ingen ting sa: «De er da glad i ham, Francine? I gutten, mener jeg? Hjemme på gården?»

«Slemme mot ham er de ikke, madame,» svarer Francine med forbehold.

«Det skulle da også bare mangle —»

«De er kristne mennesker —»

«Javisst, Francine —»

«Det er ikke hans skyld —»

«Nei, det er sikkert.»

«Men han er uekte barn, ikke sant? Det er alltid en ulykke.»
Noe Francine ubetinget har rett i. Og ordene behøver ikke bety mere enn nøyaktig det de sier. At det er en ulykke å være uekte, selv for den som har et hjem, kan ingen bestride. Men om man nå fatter dem, så at — fatter dem, så at —

Jeg ønsker jeg aldri hadde innlatt meg i samtale med oraklet Francine. Hun har en tilbøyelighet for uttalelser med dobbeltbunn, de kan tydes på flere måter, akkurat som dem i Delfi. Det dreier seg om en foreldreløse guttunge også, en liten stakkars på fem år, for hvem man intet kan gjøre. Jeg reiser meg for å gå.

Da sier Francine, hun sier det i en nesten oppmuntrende tone, og mener tydelig slutt ikke å føre oss opp i noe drama: «Det var så menn fort gjort. Hun gjorde det selv.»

«Hva? Hvilket?»

«Hun gjorde det selv, madame. Hun tok livet av seg, som man sier.»

«Men du store Gud, Francine — var hun så ulykkelig?»

Francine har sin egen oppfatning av ordet ulykkelig. Hun svarer: «Neida, madame, ulykkelig var hun ikke. Men foreldrene hadde jo sagt henne at hendte det en gang til, fikk hun klare seg selv med både den ene og den andre ungen. Og så —»

«Og så, Francine? Var det sånn igjen? Var hun —?»

«Ja, madame, det lot til det.»

Jeg har satt meg. Nå ser jeg tydelig Germaine for meg, husker ting ved henne jeg ikke selv visste jeg hadde lagt merke til. Blek, forsagt, forskremt i øynene, usikker i smilet —

«Men da var hun jo ulykkelig, Francine.»

«Hvorfor det? En pen pike!»

«Hun er sånn,» sa Francine og trakk på skuldrene.

Nå er hun i jorden. Det er overstått.

Og til det skulle jeg holdt meg. Francine selv gjør ikke tegn til annet. Innesluttet som ellers sysler hun med sitt.

Men jeg har altså sett Germaine, jeg husker henne om enn utydelig, og synes jeg må vise min deltagelse.

«Det var da hardt for foreldrene, Francine.»

Francine svarer ikke straks. Så sier hun: «Det var jo en

datter —»

«Ja —» fremturer jeg, litt desorientert. Og jeg kommer med dette om barna, med en av de godtkjøpsuttalelser vi har liggende ferdig til bruk ved disse anledninger: «Men når galt skulle være — jeg mener for de smås skyld —»

Da snur Francine litt på hodet og ser på meg med et lite, halvt smil, som fant hun meg mere enn lovlig naiv: «Hun efterlot seg da en gutt hun også, madame. Han er fem år.»
Der fikk jeg. Så lettvinnt og regelrett er det ikke. Hun efterlot seg da en gutt hun også. Og kanskje er det på alle måter verre at denne moren er borte enn den andre. Jeg har forplumret meg og har bare å tie stille.

Om det nå er for å bibringe meg et lysere syn på saken eller ei, Francine sier: «Han er hos foreldrene hennes, naturligvis. Hvor skulle han ellers være? Faren —? En utenlandsk sjømann, efter hva vi tror. Germaine var en tur til Lorient, og så —»

Og Francine trekker på skuldrene igjen.

«Og nå var hun ute og tjente?»

«Det måtte nok til, madame. Med et barn å forsørge. Den siste måneden var hun forresten hjemme.»

«Hun var syk da?»

Francine smiler sitt halve smil. Det kommer og går så fort, at en ikke riktig vet om hun virkelig smilte: «Syk? Om De så vil, madame.»

Et mangetydig svar. Det må oppfattes som at Francine ugjerne taler om dette. Og mange slags sykdommer er der jo til. For å si noe ytrer jeg: «Enda godt gutten bar et hjem.»
«Ja — jo —» innrømmer Francine: «Det er det.» Hun åpner munnen for å si mere. Lukker den så fast igjen som over ting det nærmere betenkt er tjenligst å tie med. Og visst har saken flere sider. Det er lett å være utenforstående og si: «Enda godt —»
Rike er disse folkene ikke, om de enn har både hus og litt jord,

«Ulykkelig var hun ikke,» erklærer Francine bestemt.

«Hvis hverken foreldrene eller barnets far -?»

«Hun hadde bare å oppføre seg ordentlig. Det gjør vi andre. Det kunne hun også gjort.»

Jeg har på tungen at det er lett å si. Jeg oppgir det. Isteden spør jeg etter barnefaren. Var han heller ikke denne gang til å få fatt i? Han pliktet jo -?

«Å -> Francine gnir en tallerken, holder den opp imot lyset og gnir på ny, ordentlig og samvittighetsfull: «Det var en gammel, madame.»

En gammel. Jeg er stum et øyeblikk, sier så: «Da kunne han vel betalt iellfall. Når han var en gammel.»

«En sånn som var bortsatt på gården der hun tjente, madame.»

En gammel mann. De sa han var etter henne bestandig.» Jeg vet ikke mere å si. Jeg sukker. Så sier jeg: «Stakkars pike.» Og mener mange ting med det.

Men Francine har fremdeles sin egen oppfatning, og det er henne om å gjøre å få den slått fast: «Hun var ikke å beklege, madame. Hun kunne oppført seg anstendig. Vi var lei henne alle sammen, fordi hun ikke kunne oppføre seg anstendig. Og da det så ble slik en gang til, og der alt var en gutt å fø opp, så ->»

«Så var de lei mot henne ->»

«Ikke lei. De sa sin mening.»

«Hun betalte jo for gutten sin, Francine ->»

«Betalte og betalte. Det var snaut nok for én. Og skulle det bli to ->»

«Nå er de alene om gutten,» sier jeg og kjenner skadefryd.

«Det kunne blitt flere, madame. Sånn som hun var. Og når hun knapt tjente tilstrekkelig for én ->»

Francine har tydelig befunnet seg på flertallets side. Hun står der fremdeles. På den døde sto ingen. Omkring henne står ensomheten som isluft. Hun var av de skroplige kar, av de rekningsløse kanskje. Det ville vel gått henne på denne måten i alle tilfelle. Hennes sak er håpløs å føre.

For etter en gang å fremheve lyssidene, sier Francine: «Skaden var ikke så stor, madame. Hun var alt begynt å bli underlig av seg ->»

«Hva sier De, Francine?»

«Jeg sier hun var rar av seg i det siste. Hun svarte ikke mere når de talte til henne. Det var som hun ikke så folk engang.»

som hun gikk i ørske. Hun hadde ikke sin forstand, som man sier. Og når det først er slik, er det nesten bedre ->

Francine fullfører ikke. Hva skulle det tjene til? Jeg må da av meg selv begripe at lettelsen i familien er almen. Hvorfor hykle noe annet? Hvor meget skam, hvor mange utgifter, hvor meget oppstyr er ikke nå unngått. Det er bare så altfor rimelig at ingen gråter.

Men ettersom detaljer av denne art alltid kan ha sin interesse, opplyser Francine. «Hun hengte seg. Hun slo en snor om halsen på seg selv og hengte seg. Det var å vente, madame. Og vel var det hun ikke sprang i brønnen. De var redd hun skulle finne på det. Og en brønn - - Det skal ha gått svært fort.»

«Det var da ikke for folks øyne?» Jeg vet ikke lenger hva jeg skal tro, og gjør urimelige spørsmål.

«Neida, neida, madame. Hennes mor hadde nettopp snudd ryggen til henne. Og da gikk hun inn i klekkottet. Døren sto på klem, så ingen hørte det. Men noen minutter etter skulle noen dit inn, og da fant de henne. Hun var alt død, så De ser det var fort gjort. De hadde hengt fra seg klesmorene der, og dem tok hun ->»

Jeg ser. Det kan jeg ikke unngå. Ser fremfor alt en morsrygg. Bred eller smal, den går og snur seg ikke. Hadde den det gjort - -

Så griper jeg meg i å tenke, at det er vel best som det er. Hun gjorde det som var tjenligst, det de ventet av henne. Og i brønnen sprang hun ikke. Snoren i kottet hadde hun sett, skjønt hva den var brukbar til - -

«Skaden var ikke stor, madame,» sier Francine enda en gang.

«Når et menneske først ikke har sin forstand lenger ->»

Hun stabler rolig tallerkenene sammen og setter dem på plass.

Tarjei Vesaas (1957):

Fuglane

I

1

Mattis såg etter om himmelen var rein og skyfri i kveld, og det var himmelen. Så sa han til Hege syster si, for å kvikke henne opp:

— Du er som eit lyn du, sa han til henne.

Han gruste seg litt ved det ordet han tok i munnen, men på ein trygg måte, sidan himmelen var fin.

— Med stikkene dine, meiner eg, la han til.

Hege nikka likesæl og arbeidde vidare på den store kuffa. Stukkene blinka. Ho arbeidde på ei svar åtteblad-rose som snart skulle sitje mellom okslene på ein kar.

— Ja eg veit det, sa Hege likefram.

— Men eg skjønner då på deg óg, Hege.

Han tippa sakte med langfingeren mot kneet sitt — som alltid når han tenkte. Opp og ned, opp og ned. Hege hadde for lang tid sidan slutta og bedi han halde seg ifrå denna trøyttande vanen.

Mattis heldt fram:

— Men du er ikkje berre eit lyn med åttebladrosene, det er med alt du finn på.

Ho slo det bort:

— Ja ja ja.

Mattis tagde nøgd.

Det var det å få ta ordet lyn i munnen, som var så freistande for han. Det laga seg nokoslags, merkelege tverrender inni skallen når han brukte ordet lyn, syntest han, og han drogst imot det. Lynet på himmelen var han dødsens redd — og han brukte aldri ordet i hummert og tungskya sommar-ver. I kveld var her trygt. Torever

hadde det alt vori to gonger i vår, rektug dundrande óg. Mattis hadde som vanleg gøymt seg borte på do medan det stod på som verst — for noken hadde eingong sagt han, at i eit slikt hus hadde aldri noko lyn slegi ned. Om det galdt for heile verda, visste ikkje Mattis, men her på staden hadde det i alle fall stemt velsigna til denne dag.

— Lyn ja, mumla han, liksom stadig vend til Hege, som var lei detta brå-skrytet hans i kveld. Men Mattis var ikkje ferdig:

— Eg meiner: til å tenke óg, sa han.

Då såg ho opp fort, som ho vart redd, det var tørt ved noko farleg.

— Det er nok no, for denne gongen, sa ho, stivt avvisande.

— Kva er det? spurte han.

— Ikkje noko. Sit berre i ro du.

Hege fekk gøymt bort att det som ville fram. Så lenge hadde nemleg vanlagnaden med den tustete broren eti henne, at når Mattis brukte ordet tenke, så for ho saman og kjende eit stikk.

Mattis hadde merkt noko, men sette det i hop med det evige samvetsnaget han hadde fordi han ikkje arbeidde som andre folk — og han kom lirande med den gamle lekse her i huset:

— I morgon må du finne på noko å gjera for meg. Dette går ikkje lenger.

— Ja, sa ho bort i veret.

— No kan eg ikkje sjå på det lenger. Eg har ikkje skaffa noko til huset på —

— Nei det er lenge sidan sist du kom med noko, datt det ut av henne litt uvarleg, litt skarpt. Ho angra seg straks det var for seint, på detta punktet tolde ikkje Mattis det aller minste, når han ikkje sa det sjølv.

— Slik skal du ikkje seia til meg, fortalde han henne og var rar i andletet.

Ho vart raud, og bøygde hovudet. Medan Mattis på si side heldt fram:

— Du skal tala til meg som folk.

— Ja det skal eg.

Hege sat med bøyt hovud. Kva skulle ein gjera med detta umogelege? Det ville breste for henne av og til — og så vart orda sårande.

2

Syskenparet sat ute på trammen til den skrale stoga der dei budde to-eine. Det var ein god varm junikveld, og det gamle treverket i bygningen lukta dovent etter soldagen.

Dei hadde seti lenge her no og ikkje sagt eit ord — før dei byrja å tala om lyn og om å skaffe til huset. Berré sat side-om side. Mattis sat og såg ut på skogtoppane med ei stiv mine. Den sitjinga hans var òg eit vanleg syn for systera. Ho visste han ikkje kunne la vera, elles hadde ho nok bedi han halde opp med det.

Dei to budde liksom heilt for seg sjølv her — ein såg ikkje andre bustader — med der var ein landeveg og ei stor grend like bortom granhølet. Til den hin kanten glihra det i eit vidt vatn, med fjærne strender på hi sida. Vatnet gjekk like inn til bakken nedfor stoga, og der hadde Mattis og Hege båtfeste og båt. Den vesle rudningen kring huset var inngjerd og høyrde til, men på hi sida gjerdet hadde syskena ingen ting å scia.

Mattis tenkte:

Ho veit ikkje kva det er eg ser på. Han var freista til å fortelje det.

For Mattis og Hege — her er nemleg dobbelt opp av dei! Det veit ikkje Hege.

Innleiing frå
Taru Vesaa
(1963) Jsslottet

I

SISS OG UNN

Siss

Ei ung, kvit panne som bota seg fram gjennom mørkret. Ei elleve-års jente. Siss.

I grunnen var det berre ettermiddag, men alt mørkt. Hardfrosen seinhaust. Stjernet, men ingen måne, og ingen snø til å laga lysskimmer – så mørkret vart tett, trass i stjernene. På sidene var det dødsstill skog – med alt som måtte leva og fryse der inne i denne stund.

Siss hadde mange tankar der ho gjekk, innballa for frosten. Ho skulle bort til den halvt ukjende jenta Unn, for første gong, til noko ho ikkje visste, difor vart dette spennande.

Ho fór saman:

Eit høgt brak midt i desse tankane, denne ventinga. Eit langt brestande liksom – bortover og bortover, medan det dovnå av. Det var frå isen på det store vatnet her nedanfor. Og det var ingen fare, var i staden gledeleg, braket fortalde at isen vart endå eit grann sterkare. Det dunde som børseskot, og sprang lange, knivsmale revner frå overflata og djupt nedigjennom – likevel vart isen sterkare og sikrare til kvar morgon. Det hadde vori ein uvanleg lang og hard barfrost-haust.

Gneistrande kulde. Men kulden var ikkje Siss noko redd. Det var ikkje *det*. Ho støkk for braket i mørkret, men så sette ho foten støtt i veggen att.

Vegen bort til Unn var ikkje lang. Siss kjende han, det var omtrent hennar eigen skoleveg – berre med ein liten avstikker

på. Difor fekk ho òg lov til å gå av stad einsam, om det ikkje var lyst lenger. Får og mot var så lite redde av seg såleis. Store vegen, sa dei då ho reiste i kveld. Var berre å la dei scia det. Ho var mørkredd sjølv.

Store vegen. Likevel var det så si sak å gå her åleine no. Panna vart lyft og bratt av det. Hjartet banka eit grunn mot det varme kåpeforet. Øyra vart vare – fordi det var så altfor stilt på sidene av vegen, og fordi ein visste endå varare øyre lydte imot ein ddriffå.

Foten måtte ein difor setje fast og støtt i den steinharde vegen, dei klaprande stega måtte høyrast. Fall ein for freistringa til å stiltre seg fram, var ein seld. For ikkje å tala om det som ein i dårskap la til sprangs. Då ville ein fort kaste seg inn i eit *sanseloust* sprang.

Siss måtte bort til Unn i kveld. Og ho skulle godt rekke det, så lange som kveldane var. Mørket kom så tidleg at Siss kunne veta hos Unn ei god beire og endå koma heim att til vanleg sengetid.

Undrast på kva eg skal få veta hos Unn. Skal sikkert få veta noko. Har venta på det i heile haust, sidan første dag den framande Unn kom på skolen. Eg veit ikkje kvifor.

Dette med å møtast var så heilt nytt og ferskt, det hadde just skjedd i denne dag. Etter lang førebuing kom det hovudstrup. På veg til Unn. Med ein fin dir av venning i seg. Den glatte panna kløyvde ein iskald straum.

Unn

På veg mot noko spennande – Siss tenkte på kva ho kjende til om Unn, medan ho sjølv gjekk stiv og bratt og prøvde stenge mørketedsla ute.

Var lite ho visste. Og det ville visst hjelpt lite å spørje folk her, dei kunne knapt fortelje større om Unn dei heller.

Unn var så ny her, var komen hit til bygda siste vår – frå ei

bygd nok så langt borte, så det ikkje noko samkvem var.

Unn var komen hit etter at ho i vår vart foreldrelaus, vart det fortalt. Mor hennar vart sjuk og døde, i heimbygda deira ein stad. Mora var ugift og utan nær slekt det borte, men her i bygda hadde ho ei eldre syster, og til denne moster si var då Unn komen.

Moster hennar hadde budd her i lange tider. Siss kjende henne såvidt, endå ho var ikkje lenger unna. Ho sat plent åleine i ei litra stoge og klara seg så godt ho kunne. Ho var mest aldri å sjå, ein møtte henne på vegen til butikken. Siss hadde høyrte sagt at Unn var hjartteleg velkomen der i huset. Siss hadde ein gong fylgt mor si bort der, det var noko handarbeid mor var i beit med. Det var fleire år sidan, før ein visste at det fanst noka Unn i det heile. Det einsame mennesket sat der og var blid, kunne Siss minnst. Ein høyrde heller aldri eit vondt ord om henne.

Med Unn vart det på same vis då ho kom: Ho vart ikkje straks med i jenteflokken – slik dei hadde venta og ynkt. Dei såg skintar av henne på vegen og elles på stader det ein var nøydd til å treffe folk. Dei såg på einannen som framande. Det fekk så vera. Ho var utan foreldre, det sette henne i eit eige lys, eit skin dei ikkje akkurat kunne forklare. Dei visste òg at denne framand-skapan var snart over: til hausten ville dei møtast på skolen – og dermed ville det vera gjort.

Siss hadde heller ikkje gjort noko for å nærme seg Unn i sommar. Ho såg Unn av og til, i fylgje med den gamle venlege moster. Hadde møtt henne og sett at dei var omtrent like store. Dei såg forundra på einannen og strauk forbi. Kvifor dei var forundra visste dei vel ikkje, men av ein eller annan grunn – Unn var så sky, vart det sagt. Det let spennande. Alle jentene

såg fram til møtet med den sky Unn på skolen.

Siss såg fram til det av ein særleg grunn: ho var utan vidare den som *styrte* i fritids-levenet. Ho var van med å vera den som fann på, hadde aldri tenkt over det, det var slik, og ho mislikte det ikkje. Ho hadde gledde seg til å vera den styrande når Unn kom og skulle takast opp.